

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Viale delle Rose šte. 7

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček, račun: šte. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 2

Gorica - 12. januarja 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

NAŠ ODGOVOR

Dne 8. decembra 1955 je tržaški »Novi lista« objavil članek »K nedelji katoliškega tiska«. Ta članek se tiče naravnost našega lista in slovenske duhovščine, ki KG podpira, ter tudi višje cerkvene avtoritete, ki KG štiti. Članek je tako oster in sramotilen, da so nas mnogi vpraševali, zakaj nanj nič ne odgovorimo, vsaj kar se tiče napada na KG in na duhovščino. Naš molk je imel svoj razlog: hoteli smo predvsem počakati, da odgovori ljudstvo samo z dejanji. Sedaj je odgovor ljudstva prišel: poročilo o poteku meseca za katol. tisk, katero smo objavili v zadnji številki, je odgovor slovenskega vernega ljudstva na klevete »Novega lista«. Zato naj sledi danes še naš odgovor.

1. Zakaj se je k nedelji katol. tiska oglasil ravno »Novi lista«, dočim smo bili v preteklosti vajeni sličnih pridig z drugih prižnic? Mnogim se vzbuja globok in utemeljen sum, da so si od meseca maja 1954, odkar namreč izhaja »Novi lista«, razdelili vloge titovski listi in »Novi lista«. Eni so odkrito brezbožni in protiversko borbeni, zato objavljajo članke zoper papeža, Brezmadežno, čudeže (»Primorski dnevnik«), drugi so pa dobili nalogo, da od znotraj rušijo edinstvo katoliških vrst (»Novi lista«) ter tako pripravljajo pot odkritemu in nasilnemu brezbožstvu. Drugače si ne znamo razlagati, zakaj »Primorski dnevnik« in »Soča« že dolgo časa skoro molčita in se v nas nič več ne zaganjata, dočim si »Novi lista« ne da miru. V zadnjih šestih mesecih je že dvakrat prav grdo napadel različne pobude iz vrst katol. Slovencev (v juniju spominsko svečanost za pobjete Slovence, ki se je vršila v Gorici, sedaj v decembru pa nedeljo za katol. tisk). Je to samo slučajno? Ne verujemo, ker »Novi lista« prav dobro ve, kaj hoče; je preveč prebrisan, da bi brez namena zagrešil toliko napako.

2. »Novi lista« stoji na stališču, da »katoliške politike sploh ni«. Na to zmotno trditve smo že odgovorili v članku »Katoliška politika«.

3. »Novi lista« zagreši težko zmotno, (a prepričani smo, da se je zmotil nalašč), ko zbuja viden, da so mu vsi časopiši, ki tudi o politiki pišejo, že politični listi. (Med take politične liste prištevamo vaticanško glasilo »L'Osservatore Romano« in seveda tudi naš »Kat. glas.«). Politični časopis, tako kakor to razumemo po splošni sodbi, je časopis, ki je glasilo kake stranke ali ki je njegov glavni namen baviti se s politiko. Časopis pa, ki ni in ne bo bita glasilo kake stranke in ki tudi ni njegov namen baviti se s politiko, temveč poroča o njej le kot kronist v vednost in v pouk svojim bralcem, tak časopis ni političen list. Da ni prav, če se politični listi priporočajo s prižnico, soglašamo tudi mi. Toda nekaj drugega je, če se v cerkvi priporočajo katoliški časopisi, ki niso in ne bodo bita politična glasila. Bili smo po svetu in smo tudi drugod videli, da se na cerkvenih vratih in celo v cerkvah prodajajo katoliški časopisi, zlasti tadmiki, ki so po vsebini podobni »Katol. glas.«. Kaj se sme in kaj se ne sme priporočati v cerkvah ter tamkaj tudi prodajati, pa ne bomo vpraševali »Novega lista« in ljudi, ki ga urejajo, ker niso naši škofje.

4. Tudi željo po izrazitem verskem časopisu izražata »Novi lista«. »Po njem, namreč po izrazitem verskem časopisu, čutijo tukajšnji Slovenci veliko potrebo ter bi ga vsi, brez ozira na politično mišljenje, radi podprli.« To bi verjeli »Novemu listu«, da bi pri nas vsi podprli tak časopis, celo minister Kraigher v Ljubljani. Saj nam je znano, da se je snoval tak list v naši deželi in da so se zanj zelo zanimali ravno v Ljubljani. Nosil bi zelo nedolžno ime »Svetogorska Kraljica«, njegov namen pa bi bil onemogočiti »Katol. glas« in verske liste iz Amerike, ker se preveč »utikajo v politiko« ter ne pišejo tako, kakor je ljubo gospodom v notranjem ministrstvu v Ljubljani.

5. Končno »Novi lista« ponovi znane litanije, da vse tako imenovana »katoliška« glasila pri nas na žalost odlikujejo predvsem po strupu, ki ga sikajo na bližnjega, po svojih lažeh in obrekovanju, po zakr-

LONJER S HRIBOM »HUDO LETO« V BLIZINI TRSTA, KI PA SPADA POD ZUPNIJO KATINARA

NEVARNO SMEHLJANJE

Smehljanje sovjetskih diplomatov je prešlo že v pregovor. Če ljudje komu porečejo, da se smeji kot sovjetski diplomat, to ni dobro znamenje zanj. S smehom hoče prikriti nekaj drugega, morda bolj nevarnega. Sovjeti so se smejljali v Zenevi, v Indiji, smeji se pri bogato obloženih mizah v Moskvi, ko prirejajo sprejeme tujim zastopstvom. Prej so grozili, zdaj se smeji. Toda smeji se tudi, ko se jim posreči najti kako brihtno potezo, s katero bodo razdvojili zahodni svet. Smeji se, ko pošiljajo na Srednji Vzhod zaboje propagande in orožja, da bi razpihali napetost med Arabci in Izraelom. Smeji se, ko vidijo, kako lepo so ti zaboji prepleškani z mirovnimi golobčki in oljčnimi vejicami. In ko vidijo, kako na Zahodu lahko verni ljudje drviijo v lastno pogubo, sledeč njihovim geslom o zlaganem sožitju in o njihovem »miru«, se krohota, ne samo smeji.

Ustavimo se pri sovjetski mirovni ofenzivi. Odprimo za hip ušesa, naj nam spregovori o njej nekaj besed bivši voditelj ameriške komunistične partije Whittaker Chambers. V velikem newyorškem dnevniku »The American Journal« je Whittaker Chambers opisal nekaj navodil, ki so jih komunisti dobili, ko je bil še z njimi. Dal jih je sovjetski diplomat in mojster v špionazi Dimitrij Manuilski, ki je leta 1930 v »Mednarodnih vesteh« — tajnih navodilih za komuniste izven Sovjetske zveze — napisal:

»Vojna do popolnega uničenja med komunizmom in kapitalizmom je neizbežna. Danes se nismo tako močni, da bi mogli napasti. Ta naš čas bo prišel nekako v 20 ali 30 letih. Takrat bomo začeli z najbolj gromovito mirovno ofenzivo, kar jih pozna zgodovina. Dajali bomo izjave, ki bodo ves svet elektrizirale in pristali na nezaslišani koncesije.

njenosti, s katero se upirajo popraviti storjeno krivico...« Tu vemo, kje čevlji žuli gospode pri »Novem listu«. »Katoliški glas« je namreč dne 31. marca 1955 objavil članek, zaradi katerega so vložili tožbo zoper pokojnega g. Staniča na gorškem cerkvenem sodišču. G. Stanič je tožbo sprejel in čakal, da se z razsodbo izkaže, ali je bila res storjena krivica, pripravljen, da jo popravi. Kaj hoče »Novi lista« več? Kar tako preklicati trditve, ki se je njemu zdela utemeljena — kot je to sam večkrat izjavil, — g. Stanič ni hotel. Mirno je čakal razprave, da pred sodiščem brani svoje trditve.

Pojasnili smo svoje stališče do »Novega lista« in tako odgovorili na napadalni članek proti tiskovni nedelji in našemu listu. Mislimo, da smo dovolj jasni in da bo z odgovorom ustrezno tudi našim bralcem, ki so tako povpraševali po njem.

Zabite in propadajoče kapitalistične države bodo vriskale od veselja in z navdušenjem sodelovale z nami v svojem lastnem uničenju. Kar poskočile bodo od veselja, da lahko postanejo naše prijateljice. Ko bomo videli, da so se predale uspanju, jih bomo napadli in zdrobili.«

Od takrat, ko je Manuilski to napisal, je preteklo že 25 let. Komunistična mirovna ofenziva je svet elektrizirala že v toliki meri, da se zdi svet kot cirkus. Čez noč se jim je posrečilo spremeniti duhovno razpoloženje milijonov ljudi na Zahodu. Obupanci so se predali novim upom. »Zenevsko razpoloženje« je močno zavalovalo po svetu. Zakaj so komunisti pričeli z mirovno ofenzivo prav zdaj? Zanje je vsaka politika samo ena oblika vojne. Zanje je mir samo nadaljevanje vojne z

nevojaškimi sredstvi. Komunisti so čez noč prešli od hladne vojne k najbolj kričeči mirovni propagandi, ker so spoznali, da je prišla atomska vojna v slepo ulico in je sama sebe onemogočila. Kdor jo začne, bo prav tako uničen kot tisti, ki je napaden. Poleg tega imajo notranje gospodarske težave in bi se radi otresli velikih stroškov za atomsko orožje. To svojo trenutno slabost so hitro izkoristili in iznašli geslo: igraj na miroljubno karto. En sam migljaj, pa se na Zahodu že milijoni čudijo njihovi »nezaslišani koncesiji«. Ljudje so se oddahnili in jim začeli verjeti. Na Zahodu se že oglašajo ljudje z vprašanji, zakaj smo še na straži, ko pa vojne nevarnosti ni več. In tisti, ki govorijo o miru, so naenkrat napredni, saj govore to, kar vsakdo rad sliši. Kdor ima kake dvome, ga proglasijo za reakcionarja in vojnega hujskača. Sovjeti pa se mirno in tiho pripravljajo dalje in nihče jih pri tem ne ovira. Zvonijo na zvon miru, hkrati pa se oborožujejo. Komunisti so v politiki namreč na žalost že davno spoznali resničnost ciničnega dejstva, da imaš v politiki vedno lahko vsaj del ljudi z vso lahkoto za norca — kar je za končni uspeh navadno dovolj. Zdaj bomo razumeli, zakaj je predsednik Eisenhower, ki hoče doseči pravi, resnični mir, stavil predlog, da smejo Sovjeti fotografirati iz zraka ameriške atomske naprave pod pogojem, da smejo tudi Amerikanci fotografirati sovjetske. Edino s tem bi namreč lahko preprečili, da bi se Sovjeti tajno pripravljali na zahrbtni napad. In oni so ta predlog odbili. Zdaj tudi razumemo, zakaj so ga odbili. In ker vemo, da z lahkoto toliko naivnih ljudi vlečejo za nos ter jim dopovedujejo, da so napredni, tudi razumemo, zakaj se v stikih z zahodnimi zastopniki tako zagonetno smehljajo.

TITO SE JE VRNIL IZ EGIPTA

Ko je bil Dulles na obisku pri Titu na Brionih, so nekateri zahodni krogi upali, da bi morda hotel na obisku v Kairu posredovati v sporu med arabskimi državami in Izraelom. Tega pa ni storil, ampak je napeljal vodo na svoj in sovjetski mlin. Rekel je, da ne bo posredoval, češ da so za spor odgovorne zahodne države. Vsi vemo, da je napetost na Srednjem Vzhodu kakor pečen puran za »miroljubne« Sovjete, ki ognju pridno prilivajo s propagando in orožjem, da ne ugasne. In tudi Tito ga ni hotel gasiti. Na koncu govorita Tito in Nasser v uradnem poročilu o stvareh, ki zelo prijajo arabskim državam, o koeksistenci ter o nevtralnosti. Ta nevtralnost je povsem na papirju za Nasserja, saj je Egipt sklenil vojaško zavezništvo s Sirijo in Saudovo Arabijo in je skupnemu poveljstvu tega zavezništva podredil celo egiptovsko vojsko. Tudi Jugoslavija je vsaj uradno še članica Balkanske zveze in torej ni nevtralna, oziroma ne bi smela biti. Če pomislimo, da ameriške vojaške osebnosti, ki vedo za vojaške skrivnosti, ne smejo več v Jugoslavijo, potem smo lahko prepričani, da ta država res ni nevtralna, temveč da se močno nagiba na stran Kremlja. V njeni zunanji politiki to prav gotovo drži. Tito je celo v svoji letošnji poslanici zvezo ponovil pesem proti kolonializmu, ki sta jo Hruščev in Bulganin vedno prepevala po Indiji, Burmi in Afganistanu. In končno je obsodil tudi Bagdadsko pogodbo, ki je zelo pri sreju Angležem ter trn v peti Sovjetom. Tudi ta obsodba ni bila izraz kake »nevtralnosti«. Ti-

tov obisk v Egiptu je torej najznačilnejši po tem, da je nedvomno potrdil, kam se v zunanji politiki nagiba sedanja jugoslovanska vlada.

Po volitvah v Franciji

Francoske volitve so slabo izpadle za predsednika vlade Faurea, ki je upal, da bo ravno z volitvami lahko utrdil vladno večino v parlamentu. Komunisti so dobili nekaj več glasov in še veliko več poslanskih mest, saj so poskočili na 150. Vladna skupina je dobila 204 poslance, Mendes France s socialisti 188, desničarji, ki jih vodi Poujade, pa 52. Nova zbornica ima tri približno enake skupine, od katerih ne more nobena sama vladati. Komunisti močno pritiskajo na radikale in socialiste, naj skupno z njimi ustanovijo »ljudsko fronto«. Pozneje bi seveda svoje sodelavce izrinili iz nje in sami zavladali. Hudo je, da so radikali sprti. Tako bo zelo težko sestaviti vlado iz demokratičnih strank brez komunistov in pužadistov. Francija drvi v nevarne vode. Škoda, da francoski volivci niso videli velike nevarnosti, ki grozi vsemu svobodnemu svetu in so se pri glasovanju odločali le po razmerah v mesnicah in brivnicah in so si izbrali za junaka človeka, ki se upira plačevanju davkov. Francija ni več nekdanja Francija. Morda pa se motimo. Zelo bomo veseli, če bomo spoznali, da je bila naša sodba o Franciozih preostra.

Širite »Katoliški glas«

1956 - Kongresno leto Kr. Kralja

Kristus Kralj, zdravje sveta

(Preroške besede kardinala Hlonda, papeškega legata na zadnjem VI. kongresu 1939)

Ne moremo in nečemo verjeti v pekel bližnjih vojska, čeprav se zdi, da nekatera znamenja napovedujejo, da se bliža nekaj posebnega, kar bo največji končni dogodek za naš rod. So milijoni, ki morda brez razloga, s strastjo prisluškujejo, hotoč slišati besede: »Sedaj prihaja sodba na svet.«

Mi mirno zremo na razvoj dogodkov, v nadnaravni luči, z neomajno vero in zaupanjem v božjo Previdnost. Vemo, da se je Cerkev bojevala in se bo bojevala, je doživela viharje in jih bo še doživela, je trpela in bo morala še mnogo trpeti. Njena čast je križ, mučeništvo njena slava.

Govorimo o miru in ga oznanjamo odkritosrčno, z vso svobodo božjih otrok, zakaj ne skrivamo v srečo nobene zvijače, nobene spletke, ne nosimo v vesti nič krivice in nasilja. Razumemo mir tako čisto in sveto, kakor ga razume naš svet oče, ki je zanj apostol, čigar mirovne pobude odobravamo iz vsega srca, želeč jim vsega uspeha po posredovanju Marije, Kraljice miru.

Toda če bi navzlic vsem naporom ta mir moral žalostno doživeti polom in bi se zgodila krivica, da bi kdo hotel med tragičnim bojem narodov udariti po Cerkvi in njenem poslanstvu, verujemo, da bi se Kristus svetleje kot kdajkoli pokazal svetu kot znamenje padca in vstajenja. Če bi se nadalje moralo uresničiti, da bi kdo hotel netiti svetovni požar z razbitimi križi, oltarji in spovednicami, bodimo brez skrbi, le-ta požar bo končno požrl zločinske očete nasilja in narodi bodo, oddahnuvši se od strahu, ponavljali: »Zdaj bo vladar tega sveta izgnan« (Jan 12,31). Če bi prst božje jeze moral v resnici razorati zemljo, ki bi jo pomendral škorenj napuha, brezbožstva, krivice, prosimo, da bi svetu bile njegove neizrekljive bolečine pripravna na novo setev in žetve večne resnice.

Kako nujno in važno je v tem položaju, kakršen je današnji, to, kar uči kongres Kristusove Kralja, ki proglašata potrebo prenovitve krščanskega življenja, da se bo z obnovljenim krščanstvom prerodil svet in rešili prihodnjim rodovom neizrekljivi zakladi kraljevske Kristusove dediščine. Versko vprašanje oklepa po svoji naravi tudi politična področja. Celotno v času vojne je vera nra vni zaveznik, ki mu ni para, ker je najvišji činitelj duha in dobrega; četudi jo bodo pristeli med sovražnike, ne bo umrla na bojnih poljanah, in ko vstane iz temnih ur vojske skrivnostna zarja nove zgodovine, bo krščanstvo še na svojem mestu med izbranimi narodi, da jim bo kazalo, kakor že toliko stoletij, večni smisel življenja.

Martino na Cejlonu in v Indiji

Italijanski zunanji minister Martino je bil na obisku v južnoazijskih državah. Obiskal je Cejlon ter Indijo. S cejlonsko vlado je imel važne razgovore o političnem in gospodarskem sodelovanju med obema državama. V Indiji se je sešel z ministrskim predsednikom Nehrujem ter drugimi indijskimi voditelji. Govorili so o gospodarskem, tehničnem in trgovinskem sodelovanju, pa tudi o važnih političnih zadevah. Italija ni kolonialna država in lahko stori velike politične usluge Zahodu, ker ji nihče ne more očitati, da bi imela kake načrte, ki bi bili v opreki z nacionalizmom azijskih držav. Stiki, ki jih je navezal Martino v Indiji, segajo preko atlantskega okvira italijanske politike.

NAŠ TEDEN V CERKVI

15. 1. nedelja, 2. po razgl.: sv. Maver, o.
16. 1. ponedeljek: sv. Marcel, p.
17. 1. torek: sv. Anton Pušcavnik
18. 1. sredo: Stol sv. Petra v Rimu
19. 1. četrtek: sv. Marij, m.
20. 1. petek: sv. Fabijan in Sebastijan, m.
21. 1. sobota: sv. Neža, d.

*

SV. SEBASTIJAN (Boštijan), doma iz Milana, častnik v Dioklecijanovi vojski. Ko je ta preganjal kristjane, je na vsak način hotel, da bi Boštijan odpadel od vere. Toda Boštijan se ni dal premotiti. Cesar ga je dal privezati k drevesu in ukazal vojakom, naj streljajo s puščicami. Ko so ti menili, da je mrtev, so odšli.

IZ SV. EVANGELIJA

Cisti čas je bila svatba v Kani Galilejski in Jezusova mati je bila tam. Povabljen pa je bil na svatbo tudi Jezus in njegovi učenci. In ko je vino pošlo, reče Jezus njegova mati: »Vina nimajo.« — Jezus ji pravi: »Kaj to meni in tebi, žena? Moja ura še ni prišla.« — Njegova mati reče strežnikom: »Kar koli vam poreče, storite.« — Stalo pa je tam po šegi judovskega očiščenja šest kamnitih vrčev, ki so držali po dve ali tri mere. Jezus jim reče: »Napolnite vrče z vodo.« — In napolnili so jih do vrha. Nato jim reče Jezus: »Zajemite zdaj in nesite starihini.« — In nesli so. Ko pa je starihina pokusil vodo, ki je postala vino, in ni vedel od kod je — strežniki pa, ki so bili vodo zajeli, so vedeli — pokličite starihina žena in mu reče: »Vsak človek daje najprej dobro vino in, ko se napijejo, tedaj slabše. Ti pa si dobro vino prihranil do zdaj.« — Tako je v Kani Galilejski storil Jezus prvi čudež in razodel svoje veličastvo in njegovi učenci so verovali vanj.

*

Evangelij nam nudi priliko, da nekoliko pomislimo na veličino in svetost krščanskega zakona.

Malo stvari je na tem svetu lepših in sveteljših kakor pošten zakon, sklenjen in preživet po božji volji. Zakon je v božjih očeh nekaj velikega. Ni kakor kakšna trgovska pogodba; tudi ne kak izključno človeški dogovor, čeprav slovesen, ali kak posebna prijateljska zveza, pa naj bo še tako trdna.

Sv. zakon velja dosti več kot najboljša kupčija, več kot slovesna človeška obljuba in več kot sodnijsko položena prisega: To je važen zakrament, sveta stvar; sveta in nerazdružljiva zveza moža in žene, taka zveza, ki jo sam Bog potrdi s svojim posebnim blagoslovom in

Ker so pa kristjani, ki so ga hoteli pokopati, videli, da je še v njem življenje, ga je neka pobožna kristjana Irena dala prenesti v svojo hišo. Tam so se mu rane kaj kmalu zacelile. Ko je okrevaj, je stopil brez strahu pred Dioklecijana in mu očital njegovo brezbožnost. Ta ga je dal toliko časa tepsti s palicami, da je izlil dušo.

Niso samo današnji brezbožni poglavarji držav, ki prepevujejo, v imenu svobode, svojim vojakom častiti Boga, taki naduteži so bili tudi rimski poganski cesarji.

In zdaj? Sv. Boštijana častimo, Dioklecijana pa obsoja zgodovina. Ali naj sedanjí diktatorji pričakujejo kaj drugega? Vrh tega bodo imeli še račun — z Bogom.

opremi s posebno nadnaravno milostjo, s katero jamči vso potrebno pomoč.

Že pri ljudeh je dan poroke po navadi svečan praznik. Gotovo je lepa svatba tudi Bogu všeč. Saj so zakoni glavni božji pomočniki in sodelavci pri ohranjanju človeškega rodu.

Tole v premislek poročenim in neporočenim: zakon sam na sebi je, kot rečeno, velika in sveta stvar. Zato se je treba nanj skrbno pripraviti, pripraviti praktično in še posebej duhovno, z molitvijo, z Bogom, s sv. zakramenti. Preden ga kdo sklene, naj dobro premisli, če ga je Bog za ta stan poklical. Nikjer ni namreč zapisano, da se morajo prav vsi moški in ženske poročiti. Namen človeškega življenja je v prvi vrsti slava božja in večna sreča v nebesih. Namen zakona pa je družina: rojstvo in krščanska vzgoja otrok, ki jih oskrbuje in prepaja ljubezen neločljivo povezanih roditeljev.

Pregovor nazorno izraža pomen in globino pričujočega zakramenta: »Zakon, zakon ti si svet, na tebi sloni vesoljni svet!«

Za srečen zakon je potrebno soglasje značajev, požrtvovalna in nesebična ljubezen, zvestoba, medsebojna potrpežljivost, sočutnost in trajno razumevanje.

Današnji svet je, žal, ranjen v svojih temeljih: Bog nima prvega mesta v družinah; družine niso dovolj svete, mnogokrat v njih ni razumevanja, ni prave ljubezni, ni morale in zvestobe. In zaradi tega čisto manjkata sreča in mir.

Vsem so znane božje besede: »Kar je Bog združil, naj človek ne loči!« Sv. Avgustin pametno pripominja: Poroka je od Boga, razpoka pa od hudiča.

V vseh mogočih težavah se je treba zatekati k Bogu in pri Njem iskati pomoč. Zakonec, priporočajte se Mariji, kateri Jezus, kakor prča današnji evangelij, nikoli ničesar ne odreče!

Iz življenja Cerkve

ZA BEGUNSKO OTROKE V BETLEHEMU

Nemška »Charitas« je dala na razpolago vsoto 15.000 mark za bolnico begunskih otrok, ki je bila postavljena v Betlehemu. Ustanovila jo je švicarska »Charitas« meseca julija lanskega leta. Ta znesek predstavlja eno izmed vsot, ki jih je prejela nemška »Charitas« v teku leta 1955 v Friburgu. V taboriščih, ki se nahajajo v Betlehemu in njegovi okolici, živi še danes okrog 80.000 beguncev, med katerimi je zelo veliko število otrok. 286 teh otrok je bilo v zadnjih 18 mesecih sprejetih v bolnico švicarske »Charitas«, kjer so jih ozdravili in tako rešili gotove smrti.

PREGRAJE MED KASTAMI PADAJO

Točna navodila, kako je treba ravnati v vprašanju ločitve kast, je izdala cerkvena oblast duhovščini škofije Pondicheri v Indiji. Ta navodila so postala potrebna zlasti spričo dejstva, da je bil s 1. julijem ukinitelj zakon o nedotakljivosti. S posebnim zakonom je za vsak prestopok posledje predpisana kazen 6 mesecev zapora. Smerne, ki jih je izdal pomožni škof v Pondicheri, ponavljajo obsodbo vsake diskriminacije, in ki jih je podal že leta 1936. Navodila določajo, da tako v cerkvi kot v šoli otroci ne smejo biti ločeni zaradi razlike v kastah, marveč jih morajo imeti skupaj. Noben del cerkve ne sme biti pridržan za kakšno določeno kasto, ne za tako zvane nedotakljive, pa prijace. Nasprotno, duhovniki morajo skrbeti, da so

člani različnih socialnih skupin pomešani v vseh delih cerkve. Poroke se morajo vršiti za vse enako pred oltarjem glavne ladje po sv. maši. Tudi ob pogrebih mora biti truplo pokojnika, pa najsi je pripadal kakršni koli kasti, blagoslovljeno v srednji, glavni ladji. Tudi za sveto obhajilo in za sv. krst veljajo ista določila. Nikjer ne sme biti nobenih razlik zaradi kast.

ODLIKOVAN REDOVNIK

Tik pred Božičem je v severnoameriškem mestu Newton posebni odposlanec južnokorejske vlade slovesno podelil benediktinskemu menihu Marinu Larue visoko odlikovanje v znak priznanja, ker je v teku korejske vojske rešil življenje 14.000 osebam. Ta namreč, ki je danes redovnik pater Marino, je bil takrat kapitan tovorne ladje Meredith Victory Leonard Larue. Navzlic temu da je imel na ladji 3000 soodov goriva za reakcijska letala, je vzel na svojo ladjo skoro vse prebivalce pristanišča Hungam, tik preden so prodrli do njega komunisti, ki so nameravali vse prebivalce mesta, ki bi jih našli v pristanišču, pobiti.

PROTEST UKRAJINCEV

Zveza za ukrajinski katoliški tisk je nedavno vložila peticijo na parlament Združenih držav Severne Amerike ter zahtevala, da se izvrši preiskava o strašnem položaju, ki ga je povzročilo versko preganjanje v Ukrajini. Po izjavi omenjene zveze je bilo ubitih deset katoliških ško-

fov. Dva tisoč svetnih in redovnih duhovnikov je bilo aretiranih in odposlanih na prisilno delo v taborišča, ker niso hoteli priznati za svojega poglavarja patriarha ruske cerkve, ki se je uslužil komunizmu.

BOŽIČ V RIMU

Za božične praznike je prispelo v Rim izredno mnogo romarjev in tujecev. Poleg slovesnosti, ki so se vršile v Vatikanu, je zlasti pritegnil nase vso pozornost papežev božični govor, kateri je po svoji pomembnosti vzbudil pozornost po vsem svetu. V vseh večjih cerkvah in kapelicah večnega mesta so se vršile slovesne polnočnice. Slovenci so se kot vsako leto za božične praznike zbrali v mali kapelici slovenskih šolskih sester, ki je postala za vse rojake košček domovine. Tam so praznovali najlepši praznik naše vere in našega življenja. Kapelica je bila polna Slovencev, ki so skupaj s pevci peli slovenske božične pesmi tako pri glavni sv. maši o polnočji kot pri obeh naslednjih. Mašnik je v svojem govoru prikazal ta veliki praznik, kot praznik naše vere, našega upanja in ljubezni.

Za praznike je bilo lepo sončno, skoro pomladansko vreme. Vseposod je bilo srečati trume ljudi, ki so hodili iz cerkve v cerkev ogledovat jaslice. Na obrazih vseh

je te dni izginila skrb. Številne katoliške organizacije so organizirale pomoč najpotrebnejšim, da so prejeli podpore, da je bila tudi najbolj bednim te dni prihranjena skrb za najnujnejše in so se tudi oni mogli pridružiti velikemu prazniku miru in božje dobrote.

REDOVNICA KIRURG

Mednarodna zveza kirurgov je nedavno sprejela kot rednega člana ameriško redovnico, doktorico medicine in kirurgije, ki deluje v Pakistanu. Omenjena redovnica Maria Benedikta je članica misijona sester iz Filadelfije in je v teku zadnjih let v Pakistanu izvršila nad 5000 kirurških posegov. Svojo delavnost je razvijala predvsem v bolnici Svete Družine v Dacci. Je prva redovnica, ki je bila pripuščena v mednarodno zvezo kirurgov, in redka ženska, ki je dosegla to visoko čast.

SLOVENSKE ODDAJE NA VATIKANSKEM RADIJU

Vatikanska radijska postaja oddaja v slovensčini: vsak torek, četrtek in soboto ob 18. uri zvečer in ob nedeljah ob 11.15 na kratkih valovih 41.21, 31.10, 25.67, 19.84 in na srednjem valu 196. Razen tega so slovenske oddaje vsako sredo ob treh popoldne na istih valovih.

Nagrade svete noči

Tudi letos so v Milanu podelili tradicionalna odlikovanja svete noči za največja dobra dela v preteklem letu. Letos so zlasti kolajno podelili slikarju Jožefu Novelu, ki se je s svojimi slikami najbolj približal problemom današnjega časa in v njih razodel marsikatero resnico življenja.

Poleg njega so nagradili še druge osebe, ki so se še na poseben način izkazale v nesebičnosti in dobroti. Med temi odlikovanci je tudi deček Cesare Carloni, sin ubožnih staršev, ki se je rodil brez ene roke in s pokvarjenim očesom. Ko je bil še otrok, mu je umrl oče, kmalu nato še mati. Silno rad je hodil v šolo, a zaradi slabih družinskih razmer jo je moral pustiti. Nadaljeval je sam z učenjem in, da se je lahko preživljal, je hodil po deželi naokrog in dajal lekcije malim in velikim kmetom.

Lucija Micio, devetindvajsetletno dekle, je dokončala svoje študije in doktorirala v filozofiji. V gorskem svetu v Val di Sole je postavila gorsko kočjo, kjer leto za letom sprejema slepe deklice, ki tu prebijejo svoje prijetne počitnice.

V močvirnatem svetu v bližini pristanišča Marghera stoji tudi zapuščen in pozabljen otok, ki ga imenujejo Peklenski otok (Isola dell'Inferno). V revni koči je

tu stanovala družina s petimi otroki. Ker jih starši niso mogli več preživljati, so jih kratkoma zapustili. Ko je to zvedel pater Noe Rocco, se je takoj podal na otok in našel tam zapuščene in premražene otroke. Potrkal je na vrata vseh zavodov in sirotišč v Benetkah in posrečilo se mu je, da je trem izmed teh otrok preskrbel zavetišče. Dva otoka, enajstleten deček in njegov petletni bratce sta še ostala v koči v pričakovanju, da se tudi zanju odprejo kaka usmiljena vrata. Edina družina jima je bil mali psiček. Pater Noe jima je vsaki dan prinašal živeža in ju tolažil. Neke noči v pretekli zimi se je razbesnel vihar, pater Noe ni pomisljal. Vzel je lahno ladjico in v viharju in snežnem metezu z največjim naporom dosegel nesrečni otok. Našel je otroka vsa prepadena in premražena, ki sta se tesno oklepala psička, da bi se malo ogrela. Vzel ju je s seboj na ladjico, tik preden je vihar zrušil revno kočjo. Otroka so sprejeli patri frančiškani.

Lahko bi našli še druge svetle zglede požrtvovalnosti in ljubezni, velikih in malih, preprostih in izobraženih ljudi, ki so v sveti noči prejeli nagrado za svoja dobra dela. Vsi so se odlikovali po veliki, nesebični ljubezni.

PO SVETU NAOKROG

TRAGIČEN ZACETEK NOVEGA LETA NA JAPONSKEM

Nad 120 smrtnih žrtev in več sto ranjenih je zahtevala strašna nesreča, ki se je odigrala pred svetiščem v Yahiko Shinto na severnem Japonskem. Ogromna množica 30.000 vernikov se je zbrala pred svetiščem, da bi v svetišču prisostvovala tradicionalnemu prazniku novega leta. Nesreča se je zgodila opolnoči med stari in novim letom, ko so japonski svečeniški vrgli proti množici riževe hlebčke, ki predstavljajo srečo v novem letu. Nastala je gneča in pod pritiskom se je zrušila zidana ograja na stopnišču svetišča in mnoge potegnili za seboj. Še več pa so jih množice pohodile. Policija je pozneje ugotovila, da je nastala nesreča tedaj, ko se je neki vernik spotaknil in padel po stopnicah. Drugi so padli vrhu njega in tako je prišlo do nesreče, da se je zrušila ograja. Zaman je policija skušala vzpostaviti red, nihče ni mogel več obvladati terorizirane množice.

ZAKON O POOBLASTILIH

V Rimu po večkrat na dan zaseda posvetovalna parlamentarna komisija za zakon o pooblastilih, s katerim je urejen službeni in gospodarski položaj državnih uradnikov. Komisija bi morala opraviti svoje delo do 11. januarja, kar bo zelo težko, ker ima zakon nad 2.000 členov. Obsegal bo tudi lestvice o plačah profesorjev, učiteljev ter drugih državnih uradnikov, za katere bo šlo na leto nad 2.000 milijard lir.

ADENAUER — 80-LETNIK

Nemški kancler Adenauer je prejšnji teden dopolnil 80 let. Pa je še korenina, ki krmari težavno barko nemške politike. Sv. oče mu je ob

tej priliki poslal posebni blagoslov. Adenauer je povedel povojno Zahodno Nemčijo na pravo pot. Bog daj, da bi na tej poti ostala tudi v bodoče.

GRONCHI POJDE V FRANCIJO

Predsednik republike Gronchi bo aprila obiskal Francijo. Zadnji obisk, ki ga je opravil italijanski državni poglavar v Franciji, je bil leta 1918. Uradna poročila pravijo, da bo ta obisk potrdil dobre soseske in prijateljske odnose je med obema sosedama in zaveznicama, včlanjenima v Atlantski in Zahodnoevropski zvezi. — Gronchi se pa pripravlja tudi na obisk Združenih držav.

ZAHODNONEMSKA VOJSKA

Zahodna Nemčija počasi organizira svojo novo vojsko. Zdaj ima okoli 3.000 članov, aprila jih bo imela 24 tisoč, jeseni leta 1957 pa že 150.000. Okrog 100 častnikov in podčastnikov je v uniformah odšlo v Združene države, kjer se bodo udeležili raznih vojaških tečajev. Tudi večina orožja bo za zdaj dobila nova nemška vojska od Združenih držav.

3 MESECI NEPOTREBNEGA DELA

Po treh mesecih neumornega dela so končno avstrijski potapljači dvignili iz jezera Atter pri Salzburgu nemško letalo znano pod imenom »letalo Ribbentrop«, ki so ga sestrelili Amerikanci nekaj dni pred koncem vojne. Domnevali so, da se v letalu skrivajo velikega dragocenosti v zlatu in pomembne zgodovinske listine. V resnici pa so našli v njegovem trupu le nekaj ročnih bomb in nabojev. Avstrijska družba, ki je prevzela to delo, misleč da bo s tem veliko zaslužila, je v resnici uporabila tri mesece za nepotrebno delo.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

STEVILO VOZIL V JUGOSLAVIJI

V letu 1938 so imeli v Jugoslaviji 4.286 kamionov. Letos je njihovo število naraslo na 24.694. Število osebnih avtomobilov pa se je v tem obdobju skrčilo od 13.561 na 10.000. Tudi število avtobusov je naraslo od 943 na 1.949, število motornih koles pa od 7.101 na 12.138, tako da pride na vsakih 470 prebivalcev eno motorno vozilo.

KMEČKE ZADRUGE

Po zadnjih podatkih je trenutno v Jugoslaviji 7.588 kmetijskih zadrug, v katerih je organiziranih nad poldrugi milijon kmečkih gospodarjev. Število zadrug je letos padlo le za kakih 600. Kmetje so primorani, da so še vedno včlenjeni v zadrugo, ker dobijo tu na razpolago vse potrebne stroje, ki so neobhodno potrebni za uspešno kmetijstvo, čeravno ima glavni dobiček pri vsem le država.

IZ MADRIDA

V akademskem letu 1954-55 je diplomiral na agronomski visoki šoli v Madridu Marijan Magister ter tako postal inženir agronomije.

V ekonomskih vedah je pa diplomiral Lojze Lasič. Malo pred njim pa je dovršil medicinsko fakulteto Pregelj Srečko. Ze prej pa sta postala doktorja Viktor Antolin in Peter Klopčič, prvi v pravnih, drugi pa v ekonomskih vedah. — Vsem želimo obilo sreče na življenjski poti.

RAZDELITEV ARHIVA ZA PRIMORSKE KRAJE

Dne 16. januarja se bodo v Rimu sestali zastopniki jug. in italijanske vlade, da razdelijo arhiv, ki je ostal na italijanskem ozemlju in ki se nanaša na tiste dele primorskih krajev, ki so po mirovni pogodbi prišli pod Jugoslavijo.

NAGRADE ZA ODRSKA DELA V SLOVENIJI

Tudi letos so v ljubljanskem gledališču razdelili nagrade avtorjem najboljših slovenskih odrskih del, ki so bila predložena razsojevalni komisiji. Prvo nagrado 100.000 din je dobil mladi slovenski književnik Dominik Smole za svoje delo »Potovanje v Koromandijo«, drugo nagrado je dobil Jože Javoršek, tretjo pa Igor Torkar.

RAZSTAVA JUGOSLOVANSKIH FRESK

V milanski galeriji Permanente so odprli razstavo kopiranih fresk iz Jugoslavije. Razstavljenih je preko 80 posnetkov srednjeveških fresk. Mnogo teh fresk so odkrili šele v zadnjem času. Da se ne porazgube v pozabo in propadejo, so jih prekopirali. Svetovno znane so zlasti freske iz srbskih samostanov. Prav tako so častno zastopane slovenske pokrajine s svojimi umetniškimi freskami, ki jih je še vedno veliko. Univerzitetni profesor Franc Stele, ki se je veliko trudil, da je odkril pobeljene freske po raznih cerkvah Slovenije, jih je fotografiral na barvan film in sedaj bo imel o teh freskah v Milanu predavanje. Podobno razstavo istih fresk so pripravili že tudi v Rimu in Benetkah.

80-LETNICA EDINOSTI

8. januarja 1876 je izšla prva številka časopisa »Edinost«, ki je bilo glasilo slovenskega političnega društva tržaške okolice. Osemdesetletnico je proslavila SDZ v Trstu s posebnim predavanjem svojega predsednika dr. Agneletta.

ATENTAT NA MILANSKI SKOFIJSKI DVOREC

Dne 5. januarja ob 1 uri ponoči je s strašnim pokom eksplodiral en kilogram tritola, ki so ga neznanec postavil na okno škofijskega dvorca v Milanu. Nadškof msgr. Montini je še bil v svoji delovni sobi, kjer je pripravljaval pastirsko pismo, ki naj bi ga prečitali vernikom na dan njegovega ustoličenja za milanskega škofa. Prav tako sta bila še v svojih delovnih sobah še dva druga monsignorja. Bombo so postavili na okno v prtiličju, kjer je še bedel pri svojem delu eden izmed monsignorjev. Le masivni zgradbi dvorca se imajo zahvaliti, da ni prišlo do hujših posledic in do žrtev. Pobile so se le šipe v oknih. Milanski nadškof Montini je ostal miren, čeravno ga je dogodek globoko pretresel. Škof je mnenja, da je vandalski napad izvršil kak blaznež in tega mnenja je tudi policija, ki je vse te dni na delu, da izsledí krivca. Dosedaj so bila vsa poizvedovanja brezuspešna.

CERKVENE RAZMERE V SLOVENIJI LETA 1955

Načelno je jasno, da je vodstvo Jugoslavije komunistično in da so komunisti po svojem bistvu in po svojih ciljih smrtni sovražniki vsake pozitivne vere in posebej katoliške. Njih geslo je: Mi ne poznamo usmiljenja in usmiljenja ne potrebujemo. Ker pa je mednarodni položaj tak in je tudi na znotraj odpor močan in kompakten in ker vidijo, da je Cerkev močan mednarodni faktor in da ne bi mogli uspeti, če bi jo očitno, zlasti še krvavo preganjali, skušajo zdaj svojo napadalnost prikriti, kakor je rekel neki visoki komunistični funkcionar (Bartoš), ko je bil pri njem na obisku neki dunajski profesor in ga vprašal: »Ali preganjate Cerkev v Jugoslaviji?« (»Verfolgt man in Jugoslawien die Kirche?«) — Odgovoril mu je: »Ne preganjamo je, toda šikaniramo jo vedno.« (»Wir verfolgen sie nicht, aber wir schikanieren sie immer.«) — Tudi imajo glede verskega življenja dvojno mero: Vsi, ki imajo opravka z mladino (učitelji), tudi sedaj ne smejo hoditi v cerkev, ne smejo dati otrok kršćevati, se ne smejo cerkveno poročati itd. To velja za vse prosvetne delavce na deželi. Za prosvetne delavce na univerzi in akademiji pa ti predpisi niso strogi, in sicer, kakor je izjavil visoki komunistični prvak, zaradi tega ne, ker imajo prosvetni delavci na deželi pred seboj osebe, ki se šele oblikujejo in se morajo izoblikovati v komuniste, na univerzi pa imajo pred seboj ljudi, ki so že izgrajene osebnosti.

O direktnem preganjanju se ne more govoriti. S škofi postopajo manj surovo kot prej, jih vadijo na razgovore, n. pr. v versko komisijo itd. Verska komisija je sestavljena iz zastopnikov tistih upravnih oddelkov, ki imajo opravka s Cerkvijo: 1) Verska komisija je vključena v predsedstvo vlade. Predsednik verske komisije je dr. Kocijančič, ki je član izvršnega sveta za Slovenijo, to je vlade; 2) Podpredsednik verske komisije je Turk, šef kabine Kraigherja, predsednika izvršnega sveta za Slovenijo, to je vlade; 3) Piškur, sekretar sveta za socialno skrbstvo; 4) Mejak, z Vrhovnega sodišča Ljudske republike Slovenije; 5) Sergej Vošnjak, urednik »Slovenskega poročevalca«; tajnika sta 6) Sladič Franc in 7) Lampret Jože, izobčeni duhovnik. — Preko verske komisije gredo vse stvari, ki so v zvezi s cerkvijo v Sloveniji.

Zaprtilih duhovnikov je še vedno 15. Pogojno izpuščenih duhovnikov iz zaporov je 11. Noben pogojno izpuščen duhovnik ne sme na svojo župnijo, dokler ne poteče kazen; sme pa na drugo faro.

MISIJONI IN LJUDSKA OBLAST

Glede Primorske lahko dodamo še nekaj vesti.

V novoletni številki smo poročali o razveseljivem pojavu ljudskih misijonov, ki se vrše na Primorskem že nekaj let in ki rodijo tako zadovoljive uspehe. Tako močna verska slava seveda niso mogla in ne morejo biti pogodu ljudskim oblastem. Zato jih te skušajo preprečiti, kjer je mogoče, ali jih vsaj ovirati, kar se da. Tako sta znana dva primera, da je ljudska mi-

lica izgnala iz vasi misijonarja že jutro potem, ko je prišel, da bi začel misijon. Veliko številnejši pa so primeri, ko so oblasti skušale nagajati med misijonom, oziroma po misijonu. Skoro ni misijona, da bi domači župnik ne bil klican na poveljstvo narodne zaščite ali na Notranjo upravo v Solkanu, češ da so se med misijonom prekršili zoper to ali ono odredbo. Zlasti gre za predpise o zvonjenju in o verski propagandi. Taka zasliševanja se redno končajo pred sodnikom za prekrške, ki naloži primerno globo. Običajna mera za take prekrške je pet tisoč din ali deset dni zapora. Najobičajnejši prekrški, zaradi katerih zapadejo duhovniki kazni, so n. pr. dejstvo, da je duhovnik kakega bolnika nagovarjal, naj uporabi priložnost in se spove sedaj, ko so misijonarji v vasi; ali da je na cesti koga povabil, naj hodi v cerkev poslušat pridige, ki so tako lepe; ali svet dvema zakonca, ki sta uredila svojo civilno poroko tudi s cerkveno; naj dasta krstiti otroka itd. Tako in podobna dejanja, ki bi v vsaki kulturni deželi veljala za glavno dolžnost dušnopastirske službe, se smatrajo v federativni republiki Jugoslaviji »za prekršek zoper 6. čl. zakona o verskih skupnostih, ki pravi: »Nihče ne sme biti na kakršnen koli način prisiljen, udeleževati se verskih obredov, procesij ali drugih izražanj verskih čustev.« Pod ta paragraf padejo vsi duhovniki, ki jih kdo ovadi zaradi verske propagande, češ da so koga silili k sv. zakramentom, k krščanskemu nauku itd.

Seveda velja ta paragraf le za duhovnike, ne pa za ljudsko milico in za učitelje, ki hodijo po hišah, da ljudi zastrašujejo. Kajti tudi zanje bi bil paragraf v istem 6. čl.: »Nihče ne sme prepovedati državljanom, udeleževati se verskih obredov in drugih izražanj verskih čustev.« Toda kljub temu si organi ljudske oblasti dovolijo, da hodijo ob misijonu po hišah, izprašujejo kdo hodi k misijonu, kaj tam misijonarji govore, koga obiskujejo po

hišah itd. Tudi učitelji v šoli si dovolijo marsikaj, kar je celo proti jugoslovanskim zakonom. N. pr. izprašujejo otroke, ali hodijo k sv. misijonu, ali obiskujejo krščanski nauk, potem jim pa zagroze: »Tisti, ki bo hodil k nauku, bo moral znati imenitno v šoli, sicer ne pojde naprej.« In take grožnje tudi izvršujejo. Prav tako so znani primeri, da učitelji mlačne ne pustijo otrok iz šole ob koncu pouka, če vedo, da imajo otroci takoj po šoli krščanski nauk.

MI CERKVE NE PREGANJAMO

»Mi Cerkev ne preganjamo, mi jo šikaniramo povsod.« Tako je prav po resnici prikazal verski položaj in versko svobodo Titov funkcionar. Nagajajo duhovnikom in vernikom, sitnarijo, zastrašujejo duhovnike in vernike z izpraševanji na OZNI, z zapisniki, z globami, z dayki, z zaporom, vse to z namenom, da bi zlomili v duhovnikih in v vernikih pogum in podjetnost, preprečili obisk maše, krščanskega nauka, sv. zakramentov. Kakor v velikem svetu nimamo več krvave vojne, temveč hladno, tako v Sloveniji nimamo več krvavega preganjanja, temveč hladno preganjanje, preračunano na daljši čas, toda na gotov uspeh. Na Primorskem skoro ni duhovnika izven Cirilmetodijskega društva, ki bi ne bil že kaznovan z globo ali celo z zaporom za ta ali oni prekršek. Nekateri so plačali že ogromne kazni in to večkrat; drugi so šli v zapor, ker niso imeli s čim plačati. Hodijo poslušati njih pridige, se vrinjajo celo v spovednico, da bi jih ulovili v besedi, podkupujejo otroke zoper nje, iščejo drugod lažnivih prič, prav kakor farizeji zoper Jezusa. Zakon nudi pri tem policiji in sodnikom dovolj opore, da lahko obsodijo vsakogar.

Enak položaj kakor na Primorskem je v vsej Sloveniji. Nekoliko boljše se zdi, da je v ostali Jugoslaviji, zlasti v Srbiji. Kraigherjev režim je najtrši. To radi verjamemo, ker poznamo Borisa Kraigherja iz njegovih tržaskih let.

RAZNE NOVICE

ZRTEV PLAZOV

Iz Švice poročajo, da je snežni plaz zasul dva ameriška in dva francoska smučarja. Vsi štirje so bili v skupini šestih smučarjev, ki so hoteli Novo leto praznovati v zasneženih gorah. Ostala dva sta se z največjo težavo rešila.

Na Tirolskem je snežni plaz potegnil v 150 metrov globok prepad dva mlada zakonca, ki sta se poročila pred desetimi dnevi. Reševalnim skupinam se je posrečilo, da so rešili ženo, medtem ko je bil mož že mrtev, ko so prišli do njega.

SLEDOVI PERONA MORAJO IZGINITI

Nova argentinska vlada, ki temeljito čisti vse sledove Peronovega režima, je celo poslala posebno gorsko ekspedicijo na Ande, da bo na najvišjem vrhu Akonkaguna razbila kipe Perona in Evite, ki so jih pred leti tja ponesle trume alincev.

Četrty slovenski socialni dan v Argentini

Slovenski izseljenci v Argentini so imeli dne 20. novembra t. l. svoj četrti socialni dan. Dočim so se prejšnji socialni dnevi vršili pozimi, ki je edino primeren čas za društveno delo, se je letošnji — zaradi neurejenih političnih razmer — vršil šele v vroči pomlad, ki se začne na južni polobli z 21. septembrom.

Letošnji socialni dan je bil posvečen vprašanju ohranitve slovenske družine v zamejstvu. Cerkevni govor in vsi trije referati so imeli namen, da to vprašanje osvetlijo z vseh strani in dajo Slovincem smernice za pravilno družinsko življenje.

Socialni dan se je pričel ob osmi uri zjutraj s sv. mašo. Lepo število Slovincov in Slovenk je prihitelo iz vseh strani Velikega Buenos Airesa v cerkveno dvorano v Ciudadeli. Na odru je bil postavljen oltar, h kateremu je pristopil vodja slovenskih dušnih pastirjev v Argentini g. Anton Orehar, stregla sta mu bogoslovca gg. Mavrič in Rant. Po evangeliju je imel g. vodja na zbrane zborovalce globok nagovor, v katerem je poudaril duhovni in socialni pomen družine. Skrhno sestavljeni govor je napravil velik vtis in je tvoril lep uvod k nadaljnjemu razmišljanju o vprašanju slovenske družine.

ZBOROVANJE

Takoj po sv. maši se je v isti dvorani vršilo zborovanje, ki ga je začel predsed-

nik Stalnega odbora slovenskih socialnih dni v Argentini, g. Janez Majerič, bivši župan v Trzinu na Gorenjskem. Pozdravil je zborovalce, zahvalil se je g. vodji Oreharju za sv. mašo in za odlični cerkveni govor. Nato je povedal, da je Stalni odbor izbral za predmet letošnjega socialnega dne vprašanje o družini, ker je bil mnenja, da je prav to vprašanje eno najvažnejših in najbolj nujnih socialnih vprašanj naše slovenske izseljenske skupnosti. — Na prejšnjih socialnih dnevih so se obravnavala naslednja vprašanja: na prvem — socialno vprašanje na splošno; na drugem — naša gospodarska osamosvojitve; na tretjem — vprašanje našega zdravja.

G. Majerič je še povedal, da je med letom odložil mesto predsednika Stalnega odbora g. prof. dr. Ivan Ahčin, ki je dal pobudo za organizacijo socialnih dni v Argentini, ki je odlično izpeljal prve tri socialne dneve in ki je izbral stvarno tudi za letošnji socialni dan, Prof. dr. Ahčin pa ni samo naš najodličnejši sociolog, ampak je tudi naš najbolj delovni socialni delavec. Predava na številnih tečajih, krožkih, javnih zborovanjih; vsi slovenski časopisi, vse revije in koledarji so posejani z njegovimi članki. Krona vsega tega dela pa je čudovita knjiga Sociologija, o kateri menijo strokovnjaki, da je taka, da je težko najti kaj podobnega v svetovni literaturi. In pravi biser v tem delu je prav poglavje o družini. — Za vse to ogromno delo se je g. Majerič iskreno zahvalil g. prof. dr. Ahčinu.

BOŽICNI STROŠKI

V Združenih državah Amerike so potrošili za otroške igrače, ki so jih nakupili za pretekli Božič nič več kot eno milijardo dolarjev (okoli 800 milijard lir). Najbolj so kupovali punčke. Toda tudi v Ameriki opažajo, da že deklice rade se-gajo po deških igračah kot so: vlaki, pištole, obleka cow-boy itd.

»VISOKA« ZASLUŽEK

Pravijo, da se je na nekem festivalu v počastitev Verdija pomnil nek slavni dirigent, da bo dirigiral Verdijeve dela, če mu plačajo eno liro več, kot pa dirigentu Toscaniniju. Prirideljiti so ponudbo sprejeli. Po končanem festivalu so izročili dirigentu ček v vrednosti ene lire. Mož se je silno začudil. Pa so ga kmalu potolažili in mu povedali, da se je Toscanini pomnil, da bi brezplačno dirigiral.

Sledile so vilitve predsedstva zborovanja. Na predlog g. Magistra Albina so bili soglasno izvoljeni: za predsednika šolski nadzornik g. Aleksander Majhen, za podpredsednico gdč. Bidovec Mara in za tajnika g. Seme Jože. Predsedstvo je zavzelo svoje prostore na odru in g. Majhen se je zahvalil za zaupanje, sporočil je zborovalcem dnevni red zborovanja ter dal besedo prvemu referentu.

G. PROF. ALOJZIJU GERZINICU.

ki je obravnaval vprašanje: Pojem krščanske družine. V svojem izklesancem in jedrnatem govoru je predavatelj povedal, katere so naravne podlage družine, ki jih je krščanstvo strnilo, priznalo, poglobilo in nadnaravno dopolnilo. Družina je vir vsega življenja in prava vzgojna ustanova. Družinske potrebe so staršem velika pobuda za delo in ustvarjanje, in to bogati ves narod. Nebogljnost otrok jim vzbuja socialni čut odgovornosti. V družini se postavlja temelji avtoritete in poslušnosti, brez česar se nobena družba ne more obdržati. Iz družine se prelivajo v družbo vrelci ljubezni in to je najmočnejše gibalno vse kulture. — Seveda pa je temelj družine enoten in neločljiv zakon, ki ga je Kristus dvignil v zakrament. Da moramo uresničiti božjo zamisel družine je potrebno: spoznanje božje zamisli, poslušnost Cerkvi, pouk o bistvu zakona, skrbna priprava na zakon in družino, sodelovanje države s Cerkvijo v ustvarjanju pogojev urejenemu družinskemu življenju in v

FILM V ITALIJI

Zanimanje za kino v Italiji vedno bolj raste. Po statistikah je obiskala leta 1954 kino ena milijarda obiskovalcev. To pomeni, da je povprečno bil vsak Italijan 22 krat v kinu. Italijanski kino je drugi na svetu. Leta 1946 je Italija poslala v druge države 121 filmov; leta 1954 pa kar 2139 filmov v 79 držav. Protivrednost, ki jo je Italija od leta 1948 do 1954 prejela za izvoz filmov znaša okoli 26 milijard lir.

UMETNA KOŽUHOVINA

V najkrajšem času bodo začeli izdelovati umetno kožuhovino v najpopolnejši imitaciji astrakana, hermeline in bobrovine. Za to umetno kožuhovino bodo uporabili sintetične snovi, zato bo za dve tretjini cenejša kot prava kožuhovina. Imela bo iste prednosti glede gortke, prožnosti in drugih lastnosti, ki jih ima kožuhovina. Ta novica je seveda vzbudila veliko zaskrbljenost med trgovci kožuhovine.

ZA IZBOLJŠANJE RIMSKEGA MESTA

Inženir Edoardo Lombardi, predsednik zavoda za ljudske hiše v Rimu, je pretekli teden v mestnem predelu Pietralata sporočil veselo vest, da bodo v teku štirih let izginili vsi brlogi v katerih sedaj stanujejo revni Rimljani in ki ne delajo nobene časti italijanski prestolnici. Za to velikansko delo bo država potrosila 6 milijard na leto, kar znači višek njene zmogljivosti. Že v prihodnjem letu bo dovršenih prvih 3276 stanovanj s skupno 15.000 prostori. Celoten program obsega zgraditev 13.000 stanovanj.

SKRIVNOST V PISAVI

Pater Girolamo Moretti, ki šteje sedaj 77 let, je večji del svojega življenja uporabil, da je proučeval pisave in iz njih razbral značaje ljudi. Največkrat sploh ni vedel, kakšni osebnosti je ta ali ona pisava pripadala. Poslali so mu jo, da jo je proučil in šele pozneje povedali ime pisca. Proučil je na ta način značaje najimenitnejših oseb, zločincev, pa tudi svetnikov.

Posebno pri teh slednjih je bil večkrat upropaščen in zmeden, ker se je pokazalo, kako so se morali tudi svetniki boriti proti svojemu zlim nagnjenjem proti napaču, maščevalnosti in drugim strastem. Zalosten in še bolj razočaran vsled tega odkritja je hotel svoja proučevanja opustiti, pa ga je njegov predstojnik potolažil: »Bodite mirni, vaši rezultati so pravilni. Geniji se rodijo, svetniki pa postanejo šele po mnogih preizkušnjah in neprestanih trtečenjih.« Pater Girolamo je nadaljeval s svojim studijem in danes je eden najslavnejših italijanskih grafologov. Proučil in odkril je skrivnosti 350.000 oseb. V tih dneh so ga poklicali v Bologno, kjer bo proučil pisave od katerih je odvisna bogata dediščina dveh milijard.

Pater Girolamo napove iz pisave z neverjetno točnostjo ne samo duševne zmožnosti pisca, ampak tudi njegovo fizično konstitucijo, njegove boleznij, ton njegovega glasu, barvo las in podobno. Kar pa je najbolj čudno, iz svoje lastne pisave ne zna in ne more nič razbrati. Tu vse njegove zmožnosti odpovejo.

uvajavljanju pravilne zakonodaje.

Drugi referat je imela

GOSPA K. PRIJATELJEVA.

ki je govorila o nevarnostih za slovensko družino v zamejstvu. V svojem temeljitem in živahnem referatu je primerjala življenje slovenske družine prej doma z življenjem v taboriščih in s sedanjim življenjem v tujini. Ni bilo sicer družinsko življenje doma popolno, vendar v splošnem lahko rečemo, da je bila slovenska družina doma urejena, verna, trdna celica slovenskega naroda. V taborišču so se razmere že bistveno izpremenile. Družinska skupnost je bila razbita, vzgoja otrok težka. V izseljenstvu, kjer smo sedaj, živimo sicer v svobodi, toda za družinsko življenje so nastopile nove nevarnosti. Družinska molitev ni mogoča. — Še slabše je tam, kjer mora na delo tudi mati. — Na družinsko življenje vpliva tudi velika stanovanjska kriza. Zaradi izredno dragih stanovanj naši ljudje v mnogih primerih nimajo primernih stanovanj. — Potem pridejo nevarnosti izven doma: na poti v službo in iz službe domov, kino, propaganda na cesti, nedeljsko delo, ki ga vidimo vsepovsod, nedostojna moda, umazane revije in slikanice, radio, televizija, plesi. Nevarna je tudi šola, t. j. šolska družba. Še huje pa je v tovarni, kjer morajo naši ljudje poslušati umazane kvante od jutra do večera. —

Po govoru g. Prijateljve je odredil predsednik 10 minutni odmor. Po odmoru je tajnik g. Seme prečital dvoje pozdrav-

ITALIJANSKI PETROLEJ

V južni in srednji Italiji ter v Padski nizini so odkrili precejšnja ležišča petroleja. Za izkoriščanje te drage tekočine je treba zelo veliko denarja. Vlada računa, da bodo Italiji pri tem pomagale druge države zlasti s pozivanjem zasebnih podjetij, naj naložijo svoj kapital v italijansko petrolejsko industrijo. Pripravila pa je tudi nov zakon, ki čisti narodne petrolejske koristi v Italiji. Zakon določa, koliko dobička bo smelo imeti tuje podjetje. Zdjaj so se zlasti v Ameriki oglasili ljudje, ki pravijo, da so ti dobički pre-majhni, da bi tuji finančniki tvegali večji posel v italijanski petrolejski industriji. Vrtalna dela so zelo draga in marsikje se stroški ne krijejo, ker ni dovolj nafte, in je zato treba poskušati z vrtnanjem druge. Morda pa ti glasovi hočejo vplivati na tiste italijanske kroge, ki se zelo upirajo težnji, da bi tujcem dovolili izkoriščanje italijanskih petrolejskih ležišč.

Klozetizem

Tako bi lahko imenovali vedo naprednih učenjakov pri »Primorskem dnevniku«, ki se bavijo s papeško problematiko.

Tam pred božičem so se hudomušno smejali nad videnjem Pija XII. Zanje je bil zopet primer srednjeveškega nazadnjaštva in mysticizma. Članek je bil tako zanimiv, da jih je treba vprašati: koliko ste plačali za članek in kdo ga je ukazal napisati?

Po božicu je D. H. napisal dolg članek o papeževi božični besedi. Čeprav člankar trdi, da se ne misli pričakati s papežem, razvija na dolgo svoj marksistični dogmatizem in prihaja na dan z že davno obrabljenimi frazami. Sveto je pa prepričan, da je napisal res nekaj modernega, za delavski razred in slovenski narod res nekaj koristnega in nebeško lepega in s tem ovrgel papeževe trditve, katerim so po širnem svetu posvetili vse drugačno pozornost.

Operiranje z raznimi izmi in tujimi izrazi ima za komuniste posebno imenitno privlačnost, a ni še znak visoke znanosti, posebno ne take, ki bi se lahko kosala s papeževu.

Ne mislijo se pričakati! D.H. in drugi pri »Primorskem dnevniku« vsaj to priznajte, da ima papež več soli v glavi kakor vi!

Saj mi ne boste zamerili, če vam kar tako po domače povem, brez izmov in tujk? Pa še nekaj: ne smete se pred svetom s takimi neumnostmi in takimi spisi. In ne smete slovenskega naroda pred kulturnim svetom, kakor da bi ta vse verjel, kar vi prodajate kot najnovejša odkritja sodobne znanosti.

Posebno še tretji članek o papeževem govoru o porodu brez bolečin je nekaj posebnega. Ali bi res radi učili papeža svetopisemsko eksegezo? In ti ljudje govorijo o napredku, o razvoju znanosti in tako dalje. Ko pa gre za versko problematiko, tedaj pa pozabijo (recimo kar tako) na neverjeten razvoj svetopisemskih ved v zadnjih sto letih.

In taki junaki naj bi nam smeli očitati nazadnjaštvo? In nas učiti krščanske lju-bezni? Dr.

nih pisem, naslovljenih na prevz. škofa dr. Gregorija Rožmana in na predsednika Narodnega odbora za Slovenijo g. dr. Miho Kreka. Nato je tajnik še prečital pismo članov social. študijskega krožka v Mar del Plata, ki pozdravljajo udeležence četrtega socialnega dne.

Kot tretji govornik je nato nastopil

G. MAVRIČ JOŽE (ST.).

ki je govoril o pogojih za urejeno družinsko življenje. Ti pogoji pa so sledeči: pravilni odnos moža do žene in žene do moža, pravilno razmerje otrok do staršev in staršev do otrok, pravilni odnos družine kot celote do Boga, pravilni odnos družine do soseske in do vse narodne skupnosti. Poleg teh pogojev je omenil še enega in se je pri njem dalje mudil in sicer: primerno gmočno stanje družine. Bogastvo še ni sreča, a prevelika revščina je vselej nesreča. Gospodarsko močne slovenske družine bodo tudi versko in narodno bolj odporne.

Za svoja izvajanja so vsi govorniki želi živahnega in krepko priznanje vseh navzočih, ki so nato pooblastili Stalni odbor, da naj na osnovi vseh referatov sestavi resolucije in jih objavi v slovenskem tisku.

Nato je g. Majhen zaključil lepo uspešno zborovanje in je pozval vse navzoče, da naj gredo na delo za ohranitev naše najvažnejše socialne celice — naše slovenske družine.

RUDOLF SMERSU

STRŽAŠKEGA

Velika javna dela v Trstu

V tržaškem občinskem svetu so sprejeli predlog za najem posojila pri Zavodu za socialno skrbstvo in sicer v znesku dveh milijard lir.

Znesek bo služil za razširjenje pokopališča pri Sv. Ani. Kupili bodo 35.000 kvadratnih metrov zemlje zraven pokopališča. Na njem bodo zgradili nove grobnice, kostnice, novo kapelo in druga poslopja. Število prošelj za družinske grobnice je v zadnjem času zelo naraslo. Za ta dela bodo porabili okrog 600 milijonov lir.

Drugo potrebno delo je kanalizacija v ulici Udine in Grete do svetilnika. Za to bo potrebnih 200 milijonov lir. Prav tako bodo izvedli kanalizacijo v ulici Battisti in Giulia, kjer se izteka umazana voda po kanalu, ki je zidan iz suhega kamna in ne odgovarja sedanjim potrebam. Za ta dela so odločili 290 milijonov lir.

Največ denarja pa bodo porabili za porušenje hiš v starem delu mesta in sicer predel od Rimskega teatra do ulice Venezian in na trgu Parbakian do ulice Cavana. Na ta način bodo pridobili okrog 6000 m² stavbnega prostora, ostalo bodo ceste in trgi. Za ta dela je namenjenih 600 milijonov lir.

Za zmanjšanje brezposelnosti bodo ta javna dela gotovo velikega pomena.

SLAVA B.

Istrski begunci

Dne 5. januarja je zapadel zadnji rok za vložitev prošnje za izselitev iz enega področja na drugo bivšega tržaškega ozemlja. Od 8. oktobra 1953 do 31. dec. 1955 se je iz bivše cone B izselilo 20.358 oseb. Če k temu številu prištejemo še izseljenec iz razdobja med majem 1945 in oktobrom 1953, dobimo skupno število 37.550 oseb, ki so se izpod Titovega režima preselile na Tržaško ozemlje. Skupno je torej po drugi svetovni vojni zapustilo severozahodno Istro okrog 40.000 oseb. To število se bo še povečalo, kajti precejšnje število Istranov, ki so že vložili prošnjo

za izselitev, čakajo še vedno na potrebne listine.

Značilno je, da podobnega izseljevanja v obratni smeri skoro ne moremo zabeležiti, ker ga tako rekoč ni, dočim je bilo po prvi vojni ravno obratno: iz Italije, to je iz Primorske, so se izseljevali v Jugoslavijo.

Komisarjev obisk v Miljah

Na staro leto je generalni vladni komisar obiskal Milje, Dolino in Repentabor. V vseh treh občinah je razdelil darilne pakete predsednika države. V Zgoniku in Nabrežini pa je pakete razdelil podprefekt Maeciotta. Razdelitvi so prisostvovali krajevni župani in učiteljstvo. V Dolini, Repentaboru in Zgoniku so razdelili po 36, v Nabrežini pa 50 paketov. Otroci so bili zelo veseli bogatih paketov.

Trimester v srednjih šolah

Srednje šole so morale zaradi štrajka zaključek trimestra prenesti na konec počitnic. Upajmo, da je sedaj za letos konec stavk zlasti po šolah.

Bazovica

V nedeljo gostuje pri nas Slovensko katoliško društvo iz Gorice z bogatim in peštrim sporedom: s koncertom svojega orkestra in zbora, in z opereto »Povodni mož«. To društvo Bazovci in okoličani dobro poznamo od lanskega leta. Slišali smo, da so se letos še bolj izpopolnili, zato jih z navdušenjem pričakujemo in jim obljublamo, da bomo dvorano do zadnjega kotička napolnili. Vse naše prijatelje iskreno vabimo na to izredno lepo prireditvev.

Na praznik sv. Treh kraljev smo v cerkvi slišali statistiko rojstev, smrti, porok in prebivalcev naše župnije. Rojstev je malo, smrti pa veliko več kot rojstev; tujece vedno več po naših vaseh, domačini se pa selijo v daljne nepoznane kraje: nič preveč razveseljava dejstva za naš narod. Tisti, ki se toliko trkajo na prsa,

da so narodnjaki, naj malo bolj skrbje, da se število rojstev poveča. Toda dokler bo svet tako pogreznjen v uživanjaželjnost in Bogu odtujen, ne bomo mogli beležiti povišanja rojstev. Trdna vera in upanje v Boga daje staršem veselje in pogum, da sprejmejo več otrok.

Naša vas šteje sedaj 1654 duš, od katerih je 69 tujega jezika. V faro se je v teku enega leta priselilo 3300 beguncev iz Istre.

Slišali smo tudi, da se naš veliki dolg za dvorano bliža srečno proti koncu. Počasi, a gotovo.

Letos bomo obhajali stoletnico postavitve in blagoslovitve prvega kamna naše župne cerkve. Slovesnost bo združena z misijonom in verjetno tudi s pastirskim obiskom.

Prebeneg

V zadnji številki se je na prvi strani »Katoliški glas« pošteno zmotil, ko je pod sliko lepe tržaške vasi zapisal: Prebeneg v tržaškem Bregu. Ta lepa vas na sliki ni naš Prebeneg ampak sosednje Mačkovlje. V Mačkovljah so se mogoče kaj jezili, mi pa smo se smejali, da vsaj po pomoti pride naše ime na prvo stran lista. Spomlad, ko bo vse v cvetju, naredimo lepo foto-

grafijo Prebenega in takrat boste videli, kakšna je naša vas.

17. januarja imamo praznik vaškega patrona sv. Antona-puščavnika: sv. maša bo ob osmih, popoldne pa blagoslov hiš. Opasilo z dvema sv. mašama (ob 8. in 11.) bo v nedeljo 22. januarja.

Boljunec

19. januarja preteče eno leto, kar je umrl naš nepozabni prvi župnik č. g. Gabrovšek. Sedaj je že več mesecev na njegovem grobu postavljen lep spomenik, ki je pravi okras boljunškega pokopališča in obenem dokaz, kako smo pokojnega dušnega pastirja radi imeli. V boljunski župni cerkvi bo slovesna maša obletnica v četrtek 19. januarja ob osmih, v Dolini pa v petek ob sedmih. Ob tej priliki lahko zapišemo, da se verniki po tržaških vaseh zelo radi spominjajo svojih pokojnih duhovnikov in večkrat zanje naročajo svete maše. To je znamenje lepe hvaležnosti in krščanske ljubezni.

Dodatek

V poročilu o zbirki za tiskovno nedeljo je nehotno izpadel prispevek duhovnije Boršt, ki je nabral 700 lir.

ZGORIŠKEGA

Novi predpisi o obmejnem prometu

Po novih predpisih v soglasju s 46. čl. videmskega sporazuma, ki so stopili v veljavo dne 2. januarja, bodo lastniki obmejnih izkaznic lahko prenesli preko meje mesečno do 3.500 dinarjev v enkratnem ali delnih zneskih. Poleg tega bodo lahko vzeli s seboj tudi dosedanjih 300 din.

Potniki z italijanskega področja bodo poleg že do sedaj dovoljenega zneska 12.000 lir mesečno, lahko nesli s seboj še do 18.000 lir mesečno, toda pod pogojem, da bodo prehajali čez mejo vsaj 30 krat mesečno. Tu gre za osebe, ki so zaposlene v Italiji, a imajo stalno bivališče v Jugoslaviji.

Na sestanku carinikov, ki bo prihodnje dni v Gorici, bodo vsa ta nova določila še podrobneje proučili.

Božično-misijonska prireditvev

Praznik sv. Treh kraljev je bil zopet lep misijonski dan za goriške Slovence. Imeli smo med sabo misijonskega brata Karla Kerševana. Doma je iz Trsta, sedaj pa deluje v Kongu. Za kratke tedne je prišel domov na oddih ter je ravno ta teden zopet odpotoval v Belgijo. Mar. družba ga je povabila, naj pride v Gorico, da bo kaj zanimivega povedal iz misijonskega življenja v Kongu. Toda k misijonskemu predavanju so družbenice dodale še nekaj drugih točk in tako je nastala zanimiva božična in misijonska akademija. Zanj se moramo zahvaliti razen g. misijonarju še članicam pevskega zbora, Mar. vrtecu in dramatskemu odseku. Vsi so se potrudili ter vsakdo nekaj pripravil, zato je bil program pester in zanimiv. — Številne družbenice in tudi drugi Goričani, ki so dvorano napolnili, so gotovo šli domov veseli, da so tako lepo preživeli praznik sv. Treh kraljev. — Gospodu misijonarju pa želimo srečno pot in da bi se čez leta zopet videli.

Občni zbor SKAD-a

Preteklo sredo dne 4. jan. se je vršil v društvenih prostorih v Katoliškem do-

mu v Gorici prvi redni občni zbor Slov. katol. akad. društva. Prisotna je bila večina članov društva, starih in novih, visokošolcev in starešin. Dosedanji odbor je podal poročilo o delu društva v prvem letu obstoja. Videti je bilo, da je društvo začelo resno delati in se je posvetilo predvsem dopolnjevanju izobrazbe svojih članov s predavanji in tudi s počitniškim potovanjem po Avstriji, o katerem smo v KG že brali dalje poročilo v lanskem letniku. Skupno je društvo priredilo šest sestankov s predavanji: starešina SKAD-a dr. A. Kacin je imel cikel petih predavanj o slov. politični zgodovini, prof. V. Beličič iz Trsta pa je predaval o sodobnem slov. slovstvu. Navezalo je stike tudi s sorodnimi slovenskimi organizacijami v inozemstvu, zlasti z akademsko mladino na Koroškem, s katero so imeli ob počitničnih skupen dvodnevni tečaj v Globasnici.

Za novo poslovno leto je bil izvoljen nov odbor, kateremu je občni zbor poveril nalogo, naj delo društva še bolj razširi in poglobi, da bo tako v še večjo pomoč članom pri njihovi duhovni in umski rasti.

Naši akademski mladini, ki si je v lastnem društvu postavila trdno in varno ognjišče, želimo novih in še obilnejših uspehov pri njenem nadaljnjem delu.

Števerjani

Slov. katoliško prosvetno društvo iz Števerjana je v prostorih števerjanske šole otvorilo knjižnico. Knjižnica je odprta vsako nedeljo in praznik po glavni sv. maši in po popoldanski službi božji. Knjige so vsem na razpolago! Števerjanci, berite dobre in slovenske knjige!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Iz Beneške Slovenije

BOŽIČNI PRAZNIKI

Zloglasni »Comitato« za obrambo vere in domovine (naročniki K.G. ga že poznajo), nam bo gotovo zameril, ker povemo javnosti, da je božična sveta noč pri nas tudi letos potekala po stari navadi. Ubrano svetononočno zvonjenje, petje starih božičnih pesmi, štruklji, »okolede« z zvezdo in jasljami, vse kakor že pred pet sto leti, brez nobene nevarnosti za javni red in državo. V vaseh, kjer je komitatovev uspešno udušiti (bolj ali manj nasilno) te lepe krščanske navade, so jih nadomestili s harmoniko, plesom in... pretepi.

NAPADI

Med tem pa je »Comitato« postal neraven in je poklical na pomoč zloglasnega urednika lista »Messaggero Veneto«, g. Artura Manzana. Ta gospod je spisal dolg članek »Ochio alla frontiera«, v katerem hudo napada nekater beneške Slovence in še posebno šentlenartskega župnika, g. Angela Kračino, katerega je, kljub temu da baje že več let očitno dela za priključitev Benečije k Jugoslaviji, videmski prefekt obdaril z novo »Lambretto«. Manzano ni objavil članka v »Messaggero Veneto«, ampak na prvi strani liberalnega lističa »Il Friuli Liberale«, dne 26. oktobra 1955. V isti številki liberalnega glasila je bil tudi drug članek »Onore e gloria ai preti antitaliani«, v katerem se govori o pok. msgr. Trinku, o msgr. Faidutti-ju in... g. Kračini. Povod za članek je dal »Katoliški glas«, ki je v štev. 41 (13. okt. 1955), priobčil vest, da je bilo v Vidmu ustanovljeno neko slovensko kulturno društvo.

Za prvi članek sta bila poklicana na videmsko sodišče odgovorni urednik liberalnega glasila, g. Giorgio Provini in g. Arturo Manzano, dne 21. decembra 1955, da bi bila sojena s per direttissima. Gospoda pa se nista odzvala, ampak sta poslala na sodnijo le svojega odvetnika dr. J. Borghija, ki je povedal sodnikom, da je g. Manzano bolan, g. Provini pa odsoten. Prosil je sodnika za odlog razprave, tudi zato, da bi se mogel pripraviti na obrambo svojih klientov. Njegovi prošnji je sodnik ugodil in razprava je bila odgodena na prihodnje zasedanje Tribunala. Protislovenska gorečnost je Manzana že drugič spravila na zatožno klopo.

OBVESTILA

SKPD v Gorici sporoča, da bo v nedeljo 22. jan. ob 4.30 popoldne gostoval v Gorici v Marijinem domu »Bazoviški oders« iz igre »Vest ali človek, ki je umorila«. To je pretresljiva drama iz prve svetovne vojne. Vstop bo samo z vabili, ki jih boste dobili v trgovini Kosič in v kavarni Bratuž od petka 20. jan. naprej. Obveščamo že danes, da brez vabil ne bo mogel nihče k igri. Zato si jih preskrbite pravočasno.

ZA SVETOVNO MOLITVENO OSMINO bomo v stolnici v Gorici imeli vsak dan sv. mašo ob 6. uri s kratkim in primeranim premišljevanjem in molitvami za zdinjenje vseh cerkva. Začetek osmine v sredo 18. jan., zaključek dne 25. jan. — Verniki, udeležite se te molitvene osmine v velikem številu!

DRAMSKI KROZEK MAR. DRUŽBE v Rojanu priredi v nedeljo 15. januarja igro v treh dejanjih:

ŠTIRI SESTRE

Začetek ob 17.15! Med odmori srečolov!

SLOVENSKO KATOLISKO PROSVETNO DRUŠTVO IZ GORICE
priredi
v Bazovici (kinodvorana) v nedeljo 15. januarja ob 17. uri pod vodstvom
prof. Mirka Fileja

GLASBENI KONCERT

z naslednjim sporedom:

A) ZBOR IN ORKESTER

- 1) Foerster - M. Filej: Večerni motiv (Ave Marija) iz slov. opere »Gorenjski Slavčeka« za mešani zbor z orkestrom.
- 2) A. Foerster - M. Filej: Venček narodnih (III. dejanje - I. prizor) iz slov. opere »Gorenjski Slavčeka« za mešani in moški zbor, solisti ter orkester.
- 3) E. Komet: Poročna koračnica iz kantate »Fante na vasi« za meš. zbor in orkester.

B) DUO HARMONIK

- 1) I. Brahms - L. O. Anzagi: Madžarski ples št. 5.
- 2) F. Händel - F. Fugazza: Largo.
- 3) C. Dani: Faville musicali.

C) ORKESTER SOLO

- 1) V. Parma - M. Filej: Vesela koračnica.
- 2) P. Mascagni - V. Billi: Intermezzo.
- 3) I. Strauss - M. Filej: Valček »Dunajska krič«.

Č) OPERETA

- 1) V. Vodopivec - M. Filej: »Povodni mož« groteska v 1 dejanju za soliste in orkester. (Režija Kumrov).

Zelo pripravna avtobusna zveza z vsemi okoliškimi vasi in z mestom:
Avtobus IZ TRSTA odpelje ob 14.30 in vsake pol ure pozneje.
Avtobus IZ BAZOVICE odpelje ob 19.10 in vsakih 25 minut dalje do 23. ure.

Jos. Spillmann:

2

gospodarjevih.

DED IN VNUK

In zdaj se je pa tako nepričakovano vrnil! Stari Tom se ga je tako ustrašil, da bi mu bil kmalu svečnik iz roke padel. A hitro se je spet zavedel: hotel se je svojemu gospodu, ki je z začudenjem gledal okrašeno dvorano in svetlo namizno orodje, naglo umakniti. Pa bi bilo že prepozno. Gospod ga je ustavil in zahteval pojasnila. »Kaj pomeni vse to? Čemu vse te priprave?« je vprašal Sir Rihard, odlagajoč klobuk in plašč.

»Mizo smo pogrnili za neke goste, ki jih za nočjo pričakujemo.« je odgovoril služabnik.

»Za neke goste? Za katere pa in za kakšno slovesnost brez moje vednosti?« je silil stari gost in čelo se mu je mrgolilo.

»Sveti večer je, mylord, in vrhu tega bo mladi gospodič prejel nočjo prvo sveto obhajilo; zato je mylord povabila nekaj prijateljskih rodbin.« je razlagal Tom, s strahom opazujoč, kako raste srd v očeh

In res je vzkipeł: »Tako torej! Zato so me poslali v Bradshaw Hall! Slovesna polnočnica in med njo sveto obhajilo v teh časih — človek bi znorel!« Udaril je z ного ob kamenita vežna tla, da so ostroge njegovih jahalnih škornjev zarožljale. »Kdo so povabljeni?« In ko mu je prestrašeni služabnik imenoval nekaj imen, je starec dalje ukazoval:

»Pri tej priči naj hlapci osedlajo konje in hajdi odpovedat vabilo, zakaj — no, vsak trenutek lahko pride hišna preiskava in premetačina. — Kje je lady Worthington?«

»V sinji sobi tam na voglu, mylord.« je odgovoril služabnik, ter osupel gledal za gospodom, ki je naglo korakal proti označenim durim. Žalostno je majal z glavo: »Saj sem kar slutil, da bo prišlo kaj vmes; oh, slovesnost bi bila prelepa za te naše čase. Moj Bog, kakšen žalosten sveti večer bo imela naša dobra gospa, in kaj šele njegov sin, če res pride; ne smem misliti, kako ga bo stari mož sprejel!« Odsel je ukazovat hlapcem, kar mu je naročil gospodar.

Lady Worthington, snaha starega gospoda, ni med tem prav nič slutila, kaj jo čaka. S sinom Johnom, živahnim dečkom enajstih let, je zaljžala oltar za toli željeno slovesnost. Z mize, narejene iz dragocenege lesa, je bila namreč gospa dvignila lepo izrezljani nastavek, ki je zaslanjal vso steno zadaj za mizo in ki so na njem navadno stale dragocene čaše, odvila je bila ploščo, ki je pokrivala vso mizo in je imela vdolano slonovo kost in biserno matice, in glej! — ob siju sveč se je zasvetil bogato pozlačen star gotski oltarček, umetno izrezljan in z mnogimi svetinjami.

Deček je ostrmel »O kako lepota se je začudil in njegove velike, modre oči so se iskrale ob pogledu na to krasoto. »Glej, glej, mamica.« je kazal neko umetno izrezljano skupino notri v skrinji, asaj to so pa jaselec, božje Dete je tu in ljuba Mati božja in sv. Jožef in pastirci Jezušku darujejo jagnje, angeli pa nad hlevcem drže napis: Gloria in excelsis Deo! Slava Bogu na visavah! Tako je na traku zapisano. Joj, kako je škoda, da moramo lepi oltarček še zmerom skrivati!

Kako rad bi vsak dan pri njem ministriral! Ampak kajne, mamica, ko bom velik in postanem mašnik, kakor je moj striček, ki nočoj pride, bo hudobna kraljica v Londonu že davno mrtva in takrat bom smel pri tem oltarčku maševati!«

»Prosi nočoj, ljubi otrok, prav prisrčno ljubelega Jezuščka, ki ga boš prvič v svoje sreče prejel, naj spet vrne mir naši domovini in ji ohrani staro katoliško vero.« je resno govorila mati.

»Gotovo to storim.« je odgovoril deček, »pa tudi zate bom molil in za ljubelega očka, ki je daleč na morju, in za deda in za vse, kakor si mi rekla. Za kraljico pa, ki ukazuje, da naše mašnike obešajo, ne bom molil.«

»Kaj? Mar moj John ne ve, da smo dolžni za sovražnike moliti? Mar ni ljubi Zveličar tudi za tiste molil, ki so ga križali?«

»Naj bo, mamica! Ker ti tako hočeš, bom tudi zanj molil.«

»Ne zato, dete moje, ker jaz hočem, ampak zato, ker Bog tako hoče. — No, zdaj mi pa podaj svečnike in pomagaj, da prt pogrneva čez oltarno ploščo — ostanki

svetih mučencev so v njej — in blazino z mašno knjigo deniva gori, pa vrčka z vinom in vodo ter zvonček tja postavi — takó, zdaj sva gotova. Zdjaj pa sediva tu pred oltarček! Čitaj mi kaj iz »Vrta duše« dokler ne pride tvoj stric. Vsak čas mora biti tu.«

Deček se ni dolgo bral, ko so se duri male predsobe, iz katere se je prišlo v sobo, kjer sta bila, in iz te v dvorano, naglo odprle. »Je že tu!« je veselo vzkliknil deček in planil proti durim; toda namesto pričakovanega strica je vstopil strašno razburjeni Sir Rihard. Njegov upadli obraz je bil zdaj še bolj bled in brezkrvne ustnice so se mu tresle. Ko ga je John zagledal, je razočaran obstal sredi sobe in dejal: »Ded je!«

»Da, da, ded je.« je z grenkobo odgovoril starec. »Kaj ti ni prav, da je ded prišel? Pojdi zdaj v svojo sobo, govori mi moram s tvojo materjo.«

Ko je deček odsel, se je stari gospod obrnil h gospe Worthington. Ta je bila sicer za trenutek ob njegovem prihodu prebledela, ali hitro je zopet našla prejšnji mir in pogum.

(Sledi nadaljevanje)